

I. USTAVNA OSNOVA

Na temelju članka 7. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske («Narodne novine», broj 41/2001. – pročišćeni tekst i 55/2001.) pokreće se postupak za donošenje Odluke Hrvatskog sabora o upućivanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnu misiju MINUSTAH – Haiti (u daljnjem tekstu: Odluka).

II. OCJENA DOSADAŠNJEG STANJA

Sudjelovanje u međunarodnim mirovnim operacijama u skladu je sa strateškim opredjeljenjem Republike Hrvatske, čime se naša država svrstava među odgovorne članice međunarodne zajednice koje su spremne preuzeti svoj dio tereta za opću sigurnost. Svojim aktivnim sudjelovanjem u mirovnim operacijama, RH znatno pridonosi naporima usmjerenima na kandidaturu za nestalnu članicu Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda, a posebice ostvarenju svojih strateških ciljeva ulaska u NATO i Europsku uniju.

Republika Hrvatska sudjeluje u mirovnim misijama UN-a od rujna 1999. i trenutno ima angažirane pripadnike Oružanih snaga Republike Hrvatske u sljedećim mirovnim misijama: 3 stožerna časnika u UNMIL-u (Liberija), 5 vojnih promatrača u UNMOGIP-u (Indiji i Pakistanu), 10 vojnih promatrača u UNAMSIL-u (Siera Leone), 7 vojnih promatrača u UNMEE (Etiopija i Eritreja) te 2 vojna promatrača u MINURSO-u (Zapadna Sahara).

III. RAZLOZI I CILJEVI DONOŠENJA ODLUKE

Sudjelovanje u mirovnim misijama navedeno je u Strategiji nacionalne sigurnosti («Narodne novine», broj 32/02.) i Strategiji obrane («Narodne novine», broj 33/02.) kao jedan od načina hrvatskog doprinosa miru i sigurnosti u svijetu te jedan od partnerskih ciljeva Republike Hrvatske dogovorenih s NATO-om u sklopu provođenja postupka pristupanja u NATO kroz stupanje u Membership Action Plan (MAP) proces.

Republici Hrvatskoj upućen je službeni poziv Odjela za mirovne operacije UN-a za upućivanje jednog pripadnika Oružanih snaga RH, vojnog psihologa, u mirovnu misiju MINUSTAH.

Pripadnik Oružanih snaga RH bio bi u zapovjedništvu misije MINUSTAH, čiji smještaj je predviđen u glavnom gradu Port-au-Prince-u, u posebno štićenom objektu.

Upućivanje u područje mirovne operacije predviđeno je 1. lipnja 2004.

Povijest Haitija, bivše francuske kolonije pod nazivom Saint Dominique, obilježena je većim dijelom političkim nasiljem. U zemlji koja je stekla nezavisnost 1804., smjenjivali su se diktatorski režimi.

Prvi predsjednik, Jean Jacques Dessalines, zemlju koja se ranije nazivala Arawak, nazvao je Haiti.

Revolucija te stalni unutarnji sukobi postupno su uništili gospodarstvo Haitija, koji je postao jedna od najnapučenijih zemalja zapadne polutke.

Nakon niza diktatorskih vlada Haiti je prihvatio carinsku uniju sa SAD-om.

Nakon dolaska američkih marinaca, koje je 1915. uputio predsjednik Wilson, stanje u zemlji se stabiliziralo. Američke snage povukle su se s Haitija 1943.

Diktatorski oblik vlasti ponovo se vraća na Haiti 1949., pod Paulom Magloireom. Nakon više od tri desetljeća diktatorske vojne vlasti, u prosincu 1990., Haićani izabiru za predsjednika Jean-Bertrand Aristidea.

Aristide je vojnim udarom u rujnu 1991. svrgnut s vlasti i primoran otići u egzil, prvo u Venecuelu, a potom u SAD. Pod američkim i međunarodnim pritiskom, Aristide se ponovo vratio na vlast 1994. Po drugi put Aristide je izabran za predsjednika, tijekom izbora 2000. s 91,8% glasova. Većina oporbenih stranaka bojkotirala je te izbore, a Organizacija Američkih Država, izbore je proglasila neregularnima. Protuvladine demonstracije, učestale nakon izbora 2000., eskalirale su 2003. i prerasle u nasilje.

U siječnju 2004. političko nasilje između Aristideovih pristaša i opozicije naglo raste, pobunjenici zauzimaju grad Gonaives, čime je obilježen početak glavnog revolta protiv Aristidea. Predsjednik Aristide 29. veljače 2004. po drugi put odlazi u egzil i napušta zemlju.

Haiti je bio područje djelovanja mirovne misije UN-a (UNMIH) nakon svrgavanja diktatora Babyja Doc Duvaliera, početkom 1990-ih.

Misija nije uspjela ostvariti svoje ciljeve i zahvatiti sve segmente društva, niti uspostaviti institucije civilnog društva.

Zbog alarmantnog stanja na području sigurnosti i zaštite ljudskih prava na Haitiju, Vijeće sigurnosti UN-a je u veljači 2004. donijelo Rezoluciju br. 1529 (2004), kojom je odobrena tromjesečna misija Međunarodnih prijelaznih snaga (MIF). Vojne snage u ukupnom broju od 3000 vojnika upućene su iz Brazila, Čilea, Francuske, Kanade i SAD, kako bi se stabilizirala situacija u zemlji. U cilju tih napora angažirale su se i snage Organizacije Američkih Država (OAS – Organization of American States), a postojeće snage su pod vodstvom SAD.

Vijeće sigurnosti UN-a usvojilo je 30. travnja 2004. Rezoluciju broj 1542 (2004), kojom se uspostavlja UN-ova stabilizacijska misija na Haitiju (MINUSTAH), na inicijalno razdoblje od šest mjeseci.

Ovlasti sadašnjih multinacionalnih prijelaznih snaga bit će prebačene na MINUSTAH 1. lipnja 2004. Mirovna operacija MINUSTAH bit će sastavljena od dviju komponenti – civilnu komponentu činit će do 1622 pripadnika civilne policije, uključujući savjetnike, a vojnu komponentu sačinjavat će do 6700 vojnika.

Nova misija ima mandat prema Poglavlju VII. Povelje UN-a. Mandat se sastoji od tri glavne skupine: prva se odnosi na uspostavu sigurnosti i stabilnosti u zemlji, druga na potporu političkom procesu, a treća na aktivnosti vezane za zaštitu ljudskih prava.

Situacija u zemlji još je nestabilna, ali unatoč slabom funkcioniranju institucija vlasti, na Haitiju ne vlada kaos.

Sigurnosno stanje najpovoljnije je u glavnom gradu Port-au-Prince, budući da se ondje nalazi većina međunarodnih snaga (MIF).

Širenje područja odgovornosti mirovnih snaga UN-a pogodovat će podizanju opće razine sigurnosti i izvan glavnog grada.

Prema dostupnim podacima na Haitiju se nikad nisu proizvodile, uvozile ili koristile mine pa nema ugroza od minskoeksplozivnih sredstava.

Misija je ocijenjena kao misija povećanog rizika, s tendencijom postupnog smirivanja stanja.

IV. POTREBNA FINANCIJSKA SREDSTVA

Izvršavanje ove Odluke odvijat će se na teret fondova UN-a i Državnog proračuna Republike Hrvatske na stavci Ministarstva obrane u sklopu godišnjeg plana aktivnosti za 2004. Prema procjeni, troškovi angažiranja jednog pripadnika Oružanih snaga RH u mirovnoj misiji MINUSTAH iznosila bi za godinu dana cca 143.000,00 kn.

V. KONAČNI PRIJEDLOG ODLUKE O UPUĆIVANJU PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE U MIROVNU MISIJU MINUSTAH (HAITI)

HRVATSKI SABOR

Na temelju članka 6. stavka 2. podstavka 6. Zakona o obrani («Narodne novine», broj 33/02 i 58/02), i članka 4. stavka 1. Zakona o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije, civilne zaštite te državnih službenika i namještenika u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu («Narodne novine», broj 33/02) Hrvatski sabor na sjednici održanoj _____2004. donio je

ODLUKU

O UPUĆIVANJU PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE U MIROVNU MISIJU NA HAITI (MINUSTAH)

I.

U mirovnu misiju UN-a na Haiti (MINUSTAH) upućuje se pripadnik Oružanih snaga Republike Hrvatske, vojni psiholog, uz mogućnost rotacije.

II.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u «Narodnim novinama».

HRVATSKI SABOR

Klasa:
Zagreb,

**Predsjednik
Hrvatskog sabora**

Vladimir Šeks, v.r.

OBRAZLOŽENJE

Točkom I. Određuje se da Hrvatski sabor donosi (prethodnu) odluku o upućivanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, vojnog psihologa, u mirovnu misiju UN-a na Haiti (MINUSTAH).

Pravni temelj za donošenje odluke Hrvatskog sabora je članak 7. stavak 2. Ustava Republike Hrvatske («Narodne novine», broj 41/01– pročišćeni tekst i 55/01) koji propisuje da je za prelazak Oružanih snaga preko granica Republike Hrvatske potrebna prethodna odluka Hrvatskog sabora osim kada je riječ o sudjelovanju Oružanih snaga u sklopu vježbi u okviru međunarodnih obrambenih organizacija kojima je Republika Hrvatska pristupila ili pristupa na temelju međunarodnih ugovora te radi pružanja humanitarne pomoći (članak 7. stavak 3. Ustava), i odredba članka 6. Zakona o obrani («Narodne novine», broj 33/02. i 58/02.) koja u nadležnost Hrvatskog sabora stavlja odlučivanje o izlasku ili djelovanju Oružanih snaga izvan granica Republike Hrvatske.

Zakon o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije, civilne zaštite te držanih službenika i namještenika u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu («Narodne novine», broj 33/02) na istovjetan način u članku 5. uređuje ovo pravno područje.

Točkom II. Određuje se da Odluka Hrvatskog sabora iz točke I. Ove Odluke stupa na snagu danom donošenja i da će se objaviti u «Narodnim novinama», u skladu s odredbom članka 250. Poslovnika Hrvatskog sabora.

